

7 mai – 13 mai

Legământul cu Avraam

Textul de memorat: „Avram a răspuns: Doamne, Dumnezeule, ce-mi vei da? Căci mor fără copii; și moștenitorul casei mele este Eliezer din Damasc.” (Geneza 15:2)

Odată cu Geneza 15 am ajuns la momentul crucial când Dumnezeu Își formalizează legământul cu Avraam. Acesta este al doilea legământ, după legământul cu Noe.

Asemenea legământului cu Noe, cel încheiat cu Avraam implică și alte națiuni, căci, în ultimă instanță, legământul cu Avraam face parte din legământul cel veșnic, care este făcut cu toată omenirea (Geneza 17:7; Evrei 13:20).

Acest episod din viața lui Avraam este plin de frici și de râsete. Lui Avram îi este teamă (Geneza 15:1), precum Sarei (Geneza 18:15) și lui Agar (Geneza 21:17). Avraam râde (Geneza 17:17); Sara (Geneza 18:12) și Ismael râd și ei (Geneza 21:9). Capitolele acestea transmit sensibilitate și căldură umană. Avram este plin de ardoare în ce privește salvarea sodomitilor nelegiuiți; este grijuliu față de Sara, Agar și Lot și este ospitalier cu cei trei străini (Geneza 18:6).

În acest context, numele lui Avram, care transmite ideea de a fi nobil și onorabil, va fi schimbat în Avraam, care înseamnă „tatăl multor neamuri” (Geneza 17:5). Astfel vedem aici mai multe indicii despre natura universală a ceea ce plănuiește Dumnezeu să facă prin intermediul legământului Său cu Avraam.

Duminică, 8 mai – Credința lui Avraam

1. Cum demonstrează Avram ce înseamnă a trăi prin credință? Care este semnificația jertfei cerute de Dumnezeu lui Avram? Geneza 15:1-21; Romani 4:3,4,9,22

Primul răspuns al lui Dumnezeu la îngrijorarea lui Avram cu privire la un moștenitor (Geneza 15:1-3) este că el, Avram, va avea un fiu „ce va ieși din [el]” (Geneza 15:4). Același limbaj este folosit și de profetul Natan cu referire la viitorul împărat mesianic (2 Samuel 7:12). Avram s-a simțit încurajat și „a crezut pe Domnul” (Geneza 15:6), pentru că a înțeles că împlinirea făgăduinței lui Dumnezeu nu depinde de neprihănirea sa, ci de a lui Dumnezeu (Geneza 15:6; compară cu Romani 4:5,6).

Apoi, Dumnezeu organizează o ceremonie în cadrul căreia Avram trebuia să aducă o jertfă. În esență, jertfa arată spre moartea lui Isus pentru păcatele noastre. Oamenii sunt mântuiți prin har, darul neprihănirii lui Dumnezeu, simbolizat prin aceste sacrificii. Dar această ceremonie deosebită îi transmite lui Avram niște mesaje anume. Năpustirea păsărilor răpitoare asupra animalelor de jertfă (Geneza 15:9-11) înseamnă că urmașii lui Avram vor suferi din cauza sclaviei pentru „patru sute de ani” (Geneza 15:13) sau patru generații (Geneza 15:16). Apoi, în a patra generație, urmașii lui Avram „se [vor] întoarce aici” (Geneza 15:16).

Ultima scenă din ceremonia de jertfă este dramatică: „niște flăcări au trecut printre dobitoacele despicate” (Geneza 15:17). Această minune extraordinară reprezintă angajamentul lui Dumnezeu de a-Și respecta promisiunea din cadrul legământului, de a da țara urmașilor lui Avram (Geneza 15:18).

Hotarele Țării Promise, „de la râul Egiptului până la râul cel mare, râul Eufrat” (Geneza 15:18), ne reamintesc de hotarele Grădinii Edenului (compară cu Geneza 2:13,14). Prin urmare, această profeție vizează mai mult decât exodul/ieșirea din Egipt a israeliților și o patrie pentru ei. La orizontul îndepărtat al acestei profeții, cu urmașii lui Avraam stăpânind țara Canaan, se conturează ideea salvării la sfârșitul timpului a poporului lui Dumnezeu, care se va întoarce în Grădina Edenului.

Cum putem învăța să rămânem concentrați asupra lui Isus și neprihăririi Sale ca singura noastră speranță de mântuire? Ce se întâmplă dacă încercăm să ne numărăm faptele bune?

Luni, 9 mai – Îndoielile lui Avraam

2. Cum interpretezi decizia lui Avram de a apela la Agar, în ciuda făgăduinței făcute de Dumnezeu? În ce fel cele două femei reprezintă două atitudini privind credința (Galateni 4:21-31)? Geneza 16:1-16

Când Avram s-a îndoit (Geneza 15:2), Dumnezeu i-a dat categorica asigurare că el va avea un fiu. Acum, 10 ani mai târziu, Avram încă nu are niciun fiu. Chiar și după impresionanta profeție a lui Dumnezeu, Avram pare că și-a pierdut credința: nu mai crede că va fi posibil să aibă un fiu cu Sarai. Sarai, deznădăjduită, ia inițiativa și îl somează pe Avram să recurgă la o practică obișnuită în Orientul Apropiat al acelor vremuri: să folosească o înlocuitoare. Agar, slujitoarea lui Sarai, este desemnată să facă acest serviciu. Planul funcționează.

Pasajul care descrie relația lui Sarai cu Avram pare un ecou al istoriei lui Adam cu Eva în Grădina Edenului. Cele două texte au în comun o serie de elemente (Sarai, ca și Eva, este activă; Avram, ca și Adam, este pasiv), precum și verbe și expresii („ai ascultat de glasul”, „ia”, „dă”). Paralela dintre cele două narațiuni sugerează că Dumnezeu a dezaprobat acest curs al acțiunilor.

Apostolul Pavel face referire la această situație ca să-și argumenteze ideea cu privire la fapte versus har (Galateni 4:23-26). În ambele episoade, rezultatul este același: răsplata imediată a faptei umane în afara voinței lui Dumnezeu duce la necazuri în viitor. Să observăm că Dumnezeu este absent pe toată durata acestui demers. Sarai vorbește despre Dumnezeu, dar niciodată cu El și nici Dumnezeu nu vorbește cu ei. Absența lui Dumnezeu este șocantă, mai ales după prezența Sa intensă din capitolul precedent.

Dumnezeu i se arată apoi lui Agar, însă doar după ce ea a plecat din casa lui Avram. Această apariție neașteptată exprimă ideea de prezență a lui Dumnezeu în ciuda efortului omenesc de a acționa fără El. Expresia „Îngerul Domnului” (Geneza 16:7) este folosită adesea cu referire la Domnul, Iehova (YHWH) (vezi Geneza 18:1,13,22). De data aceasta, Dumnezeu este Cel care ia inițiativa și o înștiințează pe Agar că va naște un fiu, Ismael, al cărui nume înseamnă „Dumnezeu aude” (Geneza 16:11). Este interesant că finalul acestui episod, care se încheie cu ideea de ascultare/auzire (*shama*'), ne duce cu gândul la ideea de ascultare de la începutul episodului biblic, când Avram „a ascultat” glasul lui Sarai (Geneza 16:2).

De ce ne este atât de ușor să comitem aceeași greșală pe care a comis-o Avram?

Marti, 10 mai – Semnul legământului cu Avraam

3. Cum înțelegi însemnătatea spirituală și profetică a ritualului circumciziei? Geneza 17:1-19; Romani 4:11

Așa cum am văzut în relatarea precedentă (Geneza 16), lipsa de credință a lui Avram a întrerupt cursul călătoriei sale spirituale cu Dumnezeu. În acea perioadă, Dumnezeu a tăcut. Acum, pentru prima dată de atunci, Dumnezeu îi vorbește din nou. El reia legătura cu Avram și îl readuce în punctul în care a făcut un legământ cu el (Geneza 15:18). Acum însă Dumnezeu îi dă semnul acelui legământ. Semnificația tăierii-împrejur a fost îndelung dezbătută de teologi. Fiindcă presupune vărsare de sânge (vezi Exodul 4:25), acest ritual ar putea fi înțeles în contextul sacrificiului, jertfei, semnificând neprihănirea care este atribuită (compară cu Romani 4:11).

Un alt aspect semnificativ este că acest legământ, simbolizat prin tăierea-împrejur, este descris în termeni care trimit înapoi la prima profeție mesianică (compară Geneza 17:7 cu Geneza 3:15). Paralela dintre cele două texte sugerează că făgăduința pe care Dumnezeu i-a făcut-o lui Avram are în vedere mai mult decât simpla constituire formală a unui popor, ci conține perspectiva spirituală a salvării tuturor popoarelor de pe pământ. Iar ideea de „legământ veșnic” (Geneza 17:7) se referă la lucrarea urmașului mesianic, la

jertfa lui Hristos care le asigură viața veșnică tuturor acelor care o cer prin credință, precum și tot ce include credința (compară cu Romani 6:23 și Tit 1:2).

Interesant, această promisiune a unui viitor veșnic este conținută în schimbarea numelui lui Avram și al lui Sarai. Numele lor făceau referire doar la statutul lor prezent: Avram înseamnă „tată înălțat” și Sarai, „prințesa mea” (prințesa lui Avram). Schimbarea numelor lor în „Avraam” și „Sara” făcea referire la viitor: Avraam înseamnă „tatăl multor neamuri” și Sara, „prințesa” (tuturor). În paralel, și nu fără puțină ironie, numele Isaac („el va râde”) este o trimitere la râsul lui Avraam (primul râs consemnat în Scripturi, Geneza 17:17); este un râs care denotă scepticism, neîncredere sau poate mirare. În orice caz, deși a crezut în ce îi promisese Domnul în mod clar, Avraam încă se lupta să trăiască prin credință și încredere.

Cum putem învăța să continuăm să credem chiar dacă uneori ne luptăm cu respectiva convingere, așa ca Avraam? De ce este important să nu renunțăm, în ciuda momentelor în care ne îndoim?

Miercuri, 11 mai – Fiul făgăduinței

Nu doar Ismael, ci toți bărbații din casa lui Avraam au fost circumciși (Geneza 17:23-27). Cuvântul *kol*, „tot”, „toți”, se repetă de patru ori (Geneza 17:23,27). În acest context de includere a tuturor i Se arată Dumnezeu lui Avraam pentru a-i confirma promisiunea despre un fiu, Isaac.

4. Ce lecții de ospitalitate îți inspiră primirea pe care Avraam le-a făcut-o vizitatorilor săi? Cum explici răspunsul lui Dumnezeu la ospitalitatea lui Avraam? Geneza 18:1-15; Romani 9:9

Nu e clar dacă Avraam a știut cine erau acei străini (Evrei 13:2), chiar dacă s-a purtat cu ei ca și când Dumnezeu Însuși ar fi fost între ei. El „ședea [...], în timpul zădufului zilei” (Geneza 18:1) și, deoarece vizitatorii se văd rar în deșert, probabil că Avraam își dorea să-i întâlnească. Avraam a alergat spre acei bărbați (Geneza 18:2), deși avea 99 de ani. Pe unul dintre ei l-a numit *Adonai*, „Doamne” (Geneza 18:3), un apelativ folosit deseori pentru Dumnezeu. Avraam a stat lângă ei, atent la nevoile lor și gata să-i servească (Geneza 18:8).

Comportamentul lui Avraam față de străinii cerești va deveni un model de ospitalitate care îi va inspira pe oameni (Evrei 13:2). De fapt, atitudinea lui de respect transmite o filosofie a ospitalității. Manifestarea respectului și a grijii față de străini nu este doar un gest drăguț de curtoazie. Biblia subliniază că aceasta este o datorie religioasă, ca și când ar fi făcută față de Dumnezeu Însuși (compară cu Matei 25:35-40). Paradoxal, Dumnezeu este identificat mai mult cu străinii înfomețați și în nevoie decât cu omul generos care îi primește.

Pe de altă parte, intrarea divină în sfera umană denotă harul și dragostea lui Dumnezeu față de omenire. Această venire a lui Dumnezeu Îl anticipează pe Domnul Hristos, care Și-a părăsit casa din cer și S-a făcut un rob cu chip de om ca să ajungă la om (Filipeni 2:7,8). Manifestarea lui Dumnezeu aici este o dovadă a certitudinii promisiunii Sale (Geneza 18:10). El o vede pe Sara, care se ascunde „înapoia lui” (Geneza 18:10) și îi cunoaște gândurile cele mai tainice (Geneza 18:12). Știe că ea a râs, iar cuvântul „râs” este ultimul Său cuvânt. Neîncrederea ei devine punctul în care El Își va împlini cuvântul dat.

Meditează la faptul că „Dumnezeu este identificat mai mult cu străinii înfomețați și în nevoie decât cu omul generos care îi primește”. Gândește-te cum poți pune în practică acest adevăr în cursul zilei de azi sau de mâine.

Joi, 12 mai – Lot în Sodoma

5. Slujirea profetică a lui Avraam a avut vreun impact asupra responsabilității lui față de Lot? Cum? Geneza 18:16-19:29

Avraam tocmai primise din nou confirmarea că Dumnezeu îi va da un fiu așa cum îi făgăduise. Totuși, în loc să se bucure de vestea cea bună, el Îl implică pe Dumnezeu într-o discuție aprinsă cu privire la destinul lui Lot în Sodoma. Avraam nu este doar un profet căruia Dumnezeu Își descoperă voia, ci și un

Studiu Biblic, Trim. II, 2022 – Cartea Geneza

profet care mijlocește pentru cei păcătoși. Formularea ebraică „stătea tot înaintea Domnului” (Geneza 18:22) este o expresie care transmite ideea de rugăciune. De fapt, Avraam Îi lansează lui Dumnezeu o provocare și negociază cu El pentru salvarea Sodomei, unde locuiește nepotul său.

Bineînțeles, când citim relatarea despre ce s-a întâmplat când cei doi îngeri au venit la Lot și l-au avertizat cu privire la ce avea să se abată asupra cetății (Geneza 19:1-10), vedem cât de răi deveniseră oamenii. Era cu adevărat un loc nelegiuit, așa cum erau multe dintre națiunile din jur. Acesta este un alt motiv pentru care, în cele din urmă, acestea au fost izgonite din țară (Geneza 15:16).

„Se apropia acum ultima noapte a Sodomei. Ultima zi a fost aidoma oricărei alte zile care a venit și a trecut. Seara se lăsa încet peste o scenă plăcută, care nu prevestea niciun pericol. Priveliștea, de o frumusețe neîntrecută, era scăldată în razele soarelui ce cobora spre apus. Răcoarea serii îi atrăsese afară pe locuitorii cetății, iar mulțimile căutătoare de plăceri umblau într-o parte și alta, dedate distracțiilor acelui ceas” (Ellen G. White, *Patriarhi și profeți*, pp. 157, 158).

În cele din urmă, Dumnezeu i-a salvat doar pe Lot, pe soția lui și cele două fiice (Geneza 19:15), aproape jumătate din pragul minim de 10 oameni. Ginerii lui, care nu luaseră în serios avertizarea lui Lot, au rămas în cetate (Geneza 19:14).

Astfel a fost distrusă acea zonă frumoasă. Verbul ebraic *hafakh*, „a nimici/distruge”, este folosit de câteva ori în acest pasaj (Geneza 19:21,25,29) și se referă la distrugerea Sodomei (Deuteronomul 29:23; Amos 4:11). Ideea este că situația acelui ținut a fost răsturnată. După cum potopul a produs o inversare a creației de la început (Geneza 6:7), și distrugerea Sodomei este o inversare a Grădinii Edenului (Geneza 13:10). În distrugerea Sodomei vedem și un element prevestitor al distrugerii din timpul sfârșitului (vezi Iuda 7).

Scrie-i un mesaj de încurajare (prin WhatsApp sau alt mijloc electronic) unui student sau unei studente din biserica ta care urmează facultatea într-un centru universitar din țară, departe de casă.

Vineri, 13 mai – Un gând de încheiere

Citește capitolul 32, „Legea și legămintele”, din cartea *Patriarhi și profeți*, de Ellen G. White.

Pledarea răbdătoare și stăruitoare a lui Avraam pe lângă Dumnezeu pentru locuitorii Sodomei (Geneza 18:22-33) ar trebui să ne încurajeze să ne rugăm pentru cei răi, chiar dacă ei par într-o stare păcătoasă iremediabilă. Mai mult, răspunsul prompt al lui Dumnezeu la insistențele lui Avraam și disponibilitatea Sa de a ierta chiar și de dragul a doar 10 oameni neprihăniți este un concept „revoluționar”, așa cum a subliniat Gerhard Hasel:

„Într-o manieră profund revoluționară, vechea gândire colectivă - în care cel nevinovat dintr-o colectivitate vinovată ajungea să fie pedepsit - s-a transformat în ceva nou: prezența unei rămășițe de oameni neprihăniți putea avea rol de conservare a întregului. [...] De dragul rămășiței neprihănite, Iehova, în neprihănirea Sa [*tsedaqah*], avea să ierte cetatea nelegiuită. Această noțiune este semnificativ extinsă în afirmația profetică a Robului Domnului care lucrează spre mântuirea «multora»” (Gerhard F. Hasel, *The Remnant: The History and Theology of the Remnant Idea From Genesis to Isaiah*, ed. a 3-a, Andrews University Press, Berrien Spring, MI, 1980, pp. 150, 151).

STUDIU LA RÂND – BIBLIA ȘI CARTEA EVANGHELIZARE

Biblia: Leviticul 18-24

1. Ce sfaturi dă Dumnezeu poporului în legătură cu cel surd și cel orb?
2. Care sunt lucrurile de care spune Dumnezeu că Îi este scârbă?
3. Ce condiție esențială trebuia să îndeplinească cea care urma să fie soția marelui-preot?
4. Ce pedeapsă era prevăzută pentru cel care blestema Numele Domnului?

Evangelizare, Secțiunea 19, subcapitolul „Cererea pentru a intra în lucrarea pastorală”

5. Ce anume ar trebui să facă tinerii pentru a-și îmbunătăți sănătatea, starea de spirit, memoria și

- *Studii* -
atitudinea?

Studiul 7 – Legământul cu Avraam